

Çevresel Stresi Azaltmak için Atık Miktarını Belirleme Yöntemleri (WASTELESS) Projesi

Koordinatörün proje sonu mesajı

Sayın WASTELESS topluluğu,

WASTELESS projesi sona ererken, projenin yalnızca bilimsel sonuçlar ve teknik çözümler geliştirmekten çok daha fazlasını başardığı açıkça görülmektedir. Geçtiğimiz yıllar boyunca, gıda sistemlerimizin karşı karşıya olduğu en önemli sorunlardan biri olan gıda kaybı ve israfının uyumlu ve uygulanabilir yöntemlerle nasıl daha iyi ölçülebileceği ve azaltılabileceği konusunda kararlılıkla çalışan, gerçek anlamda iş birliğine dayalı ve disiplinler arası bir topluluk oluşturduk. Proje süresince farklı ülkelerden ve sektörlerden ortaklar; gıda zinciri boyunca paydaşları destekleyebilecek metodolojiler, dijital araçlar ve araç setleri ile uygulamaya yönelik kaynaklar geliştirmek amacıyla yakın iş birliği içinde çalıştı. WASTELESS'in en değerli çıktılarından biri de bilimsel araştırmaları; sanayi, politika yapıcılar ve toplumun gerçek ihtiyaçlarıyla buluşturabilme yeteneği olmuştur.

Araştırmacıları, Avrupa girişimlerini, şirketleri, politika yapımcıları ve diğer paydaşları bir araya getiren WASTELESS, tartışma ve deneyim paylaşımı için önemli bir ortam oluşturmuştur. Ayrıca, gıda kaybı ve israfının azaltılmasının; iş birliğini, ortak metodolojileri ve sürece dâhil olan tüm aktörlerin uzun vadeli kararlılığını gerektirdiği anlayışını güçlendirmiştir. WASTELESS'in mirası yalnızca bilimsel yayınlar ve araştırma çıktılarıyla sınırlı değildir; proje kapsamında geliştirilen araçlar ve WASTELESS araç seti de farklı sektörlerde gıda kaybı ve israfının izlenmesi, ölçülmesi ve önlenmesine yönelik gelecekteki çalışmaları desteklemeyi sürdürecektir.

Koordinatör olarak, bu yolculuğa katkıda bulunan tüm proje ortaklarına, danışma kurulu üyelerine, paydaşlara ve katılımcılara içten teşekkürlerimi sunmak isterim. Bu yıllar boyunca gösterilen özveri, esneklik ve iş birliği ruhu; karşılaşılan zorlukların aşılmasında ve hedeflerimize başarıyla ulaşılmasında temel rol oynamıştır. WASTELESS projesi artık sona ermiş olsa da proje kapsamında kurulan bağlantıların, üretilen bilginin ve geliştirilen çözümlerin önümüzdeki yıllarda daha sürdürülebilir ve dayanıklı gıda sistemlerine katkı sağlamayı sürdüreceğine yürekten inanıyorum.

Ana Novo Barros
WASTELESS Koordinatörü

Proje Güncellemeleri: Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılmasında Kalıcı Etki Yaratmak

Son yıllarda WASTELESS projesi, koordineli iletişim, paydaş katılımı ve bilgi paylaşımının, Avrupa'nın gıda sistemlerinde gıda kaybı ve israfının (FLW) azaltılmasına yönelik ilerlemeyi nasıl hızlandırabileceğini ortaya koymuştur. Kapsamlı bir Yaygınlaştırma, Yararlanma ve İletişim stratejisi aracılığıyla WASTELESS, proje sonuçlarının görünürlüğünü, benimsenmesini ve uzun vadeli sürdürülebilirliğini önemli ölçüde artırmıştır. Dijital iletişim faaliyetlerini, bilimsel yaygınlaştırmayı, iş birliğine dayalı ağ oluşturmayı ve uygulamaya yönelik eğitim girişimlerini bir araya getiren proje; İngilizce ve çeşitli ulusal dillerde yürütülen faaliyetler sayesinde, tahmini olarak 600.000'den fazla kişiye ulaşmıştır.

Ayrıntılı bilgi için: sofia.reis@iseki-food.net

Güçlü Bir İletişim Ekosistemi

WASTELESS, projenin başlangıcından itibaren web sitesi, sosyal medya kanalları, yayınlar, etkinlikler ve paydaş katılımı faaliyetleri etrafında şekillenen dinamik bir iletişim çerçevesi oluşturmuştur. Bu faaliyetler; politika yapıcılarını, araştırmacıları, sivil toplum kuruluşlarını, özel sektör temsilcilerini ve genel kamuoyunu bir araya getirerek gıda kaybı ve israfının (FLW) önlenmesi ile sürdürülebilir gıda sistemlerine odaklanan aktif bir topluluk oluşturmuştur.

Projenin en önemli başarılarından biri, tüm gıda tedarik zinciri boyunca gıda kaybı ve israfının önlenmesi ve azaltılmasına adanmış WASTELESS Uygulama Topluluğu'nun (Community of Practice - CoP) kurulması olmuştur. CoP, bilgi ve deneyimlerini paylaşmaya istekli 200'den fazla kayıtlı üye ile 47 uzmanı bir araya getirmiştir. Uygulama Topluluğu, iş birliği ve deneyim paylaşımı için canlı bir merkez hâline gelmiş; 100'den fazla blog ve haber odası makalesi, eğitim programı ve topluluk etkinlikleri (yuvarlak masa toplantıları, webinarlar ve final etkinliği) sunmuştur. Ayrıca CoP; proje çıktıları, bilimsel yayınlar, bültenler ve diğer yaygınlaştırma materyallerinin yanı sıra, WASTELESS ağı bünyesindeki 18 ilgili projeye birlikte geliştirilen gıda kaybı ve israfını ölçme, izleme ve yönetmeye yönelik uygulamalı araçlara da ev sahipliği yapmaktadır.

SFSI Platformu Aracılığıyla Bilgi Paylaşımı

Proje sonuçlarının uzun vadeli erişilebilirliğini ve kullanımını güvence altına almak amacıyla WASTELESS, Sürdürülebilir Gıda Sistemleri İnovasyon (Sustainable Food Systems Innovation - SFSI) Platformu'nu temel çevrim içi bilgi paylaşım ortamı olarak seçmiş ve platformun yönetici projelerinden biri olarak görev almıştır. Kamuya açık tüm proje çıktıları platforma yüklenmiştir. Bunlar arasında vaka çalışmaları (5), uygulama özetleri (14), yenilikler (6) ve yayınlar (31) yer almaktadır.

SFSI Platformu aynı zamanda WASTELESS Uygulama Topluluğu ile bağlantılıdır ve gelecekte CoP kaynaklarının daha geniş ölçüde bu platforma aktarılması planlanmaktadır. Böylece, proje süresi sona erdikten sonra da proje kapsamında üretilen bilgi ve kaynakların erişilebilirliği ile sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Kapasite Geliştirmeye Yatırım

WASTELESS ayrıca, Moodle altyapısı kullanılarak geliştirilen IFA e-öğrenme platformu üzerinde özel bir eğitim alanı oluşturmuştur. Platform, proje süresince geliştirilen tüm eğitim materyallerine ev sahipliği yapmakta olup kayıtlı kullanıcılara açık erişim sunmaya devam etmektedir.

WASTELESS eğitim programı, farklı hedef gruplara yönelik üç tamamlayıcı format etrafında tasarlanmıştır:

- **Okullar:** Ortaöğretim düzeyinde gıda kaybı ve israfının önlenmesine yönelik eğitimi desteklemek amacıyla öğretmenlere yönelik bir kaynak paketi geliştirilmiştir.
- **Gıda Kaybı ve İsrafı Araştırmacıları:** Eğitim faaliyetleri, "eğiticinin eğitimi" yaklaşımıyla yürütülmüş ve FLW ölçüm araçlarının kullanımı ile uygulanmasına odaklanmıştır.

Yaklaşık 100 katılımcı özel çalıştaylara katılmış, ilgili YouTube içerikleri ise 300'den fazla görüntülenme elde etmiştir.

- **Çalışan Yetişkinler:** Moodle platformu üzerinde, esnek mikro öğrenme oturumlarından oluşan bir e-öğrenme kursu geliştirilmiştir. Katılımcılar kendi hızlarında eğitim alabilmekte ve programı başarıyla tamamladıklarında sertifika almaya hak kazanmaktadır.

Önem Taşıyan Yaygınlaştırma Sonuçları

Projenin yaygınlaştırma faaliyetleri, Avrupa'nın sürdürülebilir gıda sistemleri topluluğu içinde görünürlüğün ve iş birliğinin önemli ölçüde güçlenmesine katkı sağlamıştır. Başlıca başarılar şunlardır:

- Proje ortakları tarafından raporlanan yaygınlaştırma faaliyetleri: **257**
- WASTELESS ağı içindeki ve dışındaki projelerle gerçekleştirilen ortak yaygınlaştırma faaliyetleri: **22**
- Ulusal ve Avrupa düzeyindeki etkinliklere katılım: **70**
- Projeye özel olarak düzenlenen etkinlikler: **17**
- Bilimsel yayınlar: **14**
- Teknik dergi yayınları: **5**
- Uygulama özetleri: **14**
- Videolar: **42**
- Bültenler: **7**
- Basın, radyo ve televizyon dâhil medya katkıları: **5**

Bu faaliyetler, projenin erişim alanının genişlemesine yardımcı olmuş ve araştırmacılar, politika yapıcılar, sanayi temsilcileri ile sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini güçlendirmiştir.

Kalıcı Bir Mirasın Güvence Altına Alınması

WASTELESS'in öne çıkan güçlü yönlerinden biri, çok kanallı ve bütünleşik iletişim yaklaşımını proje ortakları, ağlar ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilen girişimler arasındaki güçlü iş birliğiyle birleştirmiş olmasıdır. Daha da önemlisi, proje etkisinin resmî kapanışının ötesinde de devam etmesini sağlamıştır.

Proje kapsamında geliştirilen araçlar, eğitim materyalleri, iletişim kanalları, çevrim içi platformlar ve iş birliği ağları aktif ve erişilebilir olmaya devam edecek; gelecekteki yaygınlaştırma, çoğaltma ve sonuçlardan yararlanma faaliyetlerini destekleyecektir. Araştırma sonuçlarını uygulamaya dönük araçlara, paydaş katılımına ve erişilebilir öğrenme kaynaklarına dönüştüren WASTELESS, Avrupa genelinde gıda kaybı ve israfının azaltılmasına yönelik çabalara anlamlı bir katkı sunmuştur.

WASTELESS, iş birliği, etkili iletişim ve topluluk oluşturma süreçlerinin araştırma sonuçlarını kalıcı toplumsal etkiye dönüştürebileceğini gösteren güçlü bir örnek olarak öne çıkmaktadır.

WASTELESS Final Konferansı – Öne Çıkanlar ve Sonuçlar

WASTELESS Final Konferansı – Öne Çıkanlar ve Sonuçlar

WASTELESS Final Konferansı, 23 Nisan 2026 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirildi. Etkinlikte, WASTELESS projesinin temel çıktısı olan Karar Destek Araç Seti tanıtıldı. Program kapsamında ayrıca, gıda kaybı ve israfı (FLW) ölçüm araçları üzerinde çalışan diğer AB tarafından finanse edilen girişimlerden elde edilen deneyimler paylaşıldı; FLW ölçümünün uyumlaştırılmasına yönelik Avrupa Birliği politika perspektifi ele alındı; araçların uygulanmasına odaklanan tematik çalıştaylar düzenlendi ve sürdürülebilir bir gıda sisteminin inşasına ilişkin bir "fishbowl" tartışması gerçekleştirildi. Etkinliğe toplam 126 kişi kayıt yaptırmış, bunların 53'ü yüz yüze katılım sağlamıştır.

Etkinlik dört oturumdan oluşmuştur. Öne çıkan başlıklar aşağıda sunulmaktadır:

Oturum 1 – Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılmasında İlerleme: Yenilikçi Araçlar ve Yaklaşımlar

WASTELESS Koordinatörü Ana Barros (UTAD) moderatörlüğünde gerçekleştirilen bu oturum, gıda kaybı ve israfının azaltılmasına yönelik yenilikçi araç ve yaklaşımlara odaklanmıştır.

Oturum, WASTELESS'in temel çıktısı olan Karar Destek Araç Setinin tanıtımıyla başlamış, ardından kardeş proje FOLOU tarafından bir sunum gerçekleştirilerek birincil üretimde gıda kayıplarının ölçümüne yönelik teknolojik uygulamalar paylaşılmıştır. Ayrıca, AB tarafından finanse edilen altı proje (SISTER, SecureFood, WASTEWISE, PRECIOUS, ROSETTA ve ToNoWaste) temsilcileri, gıda kaybı ve israfının ölçümü, önlenmesi ve izlenmesine ilişkin en güncel gelişmeleri katılımcılarla paylaşmıştır.

Oturum 2 – Gıda Kaybı ve İsrafı Ölçümünün Uyumlaştırılması: Politika ve Düzenleyici Perspektifler

Bu oturumda, gıda kaybı ve israfı ölçümünün uyumlaştırılmasına yönelik Avrupa Birliği politika ve düzenleyici çerçevesi ele alınmıştır.

Oturum kapsamında, Avrupa Komisyonu Sağlık ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü (DG SANTE) Gıda Güvenliği, Sürdürülebilirlik ve İnovasyon Direktörü Klaus Berend tarafından "2030 Hedeflerine Doğru – Avrupa Birliği'nde Son Gelişmeler" başlıklı bir açılış konuşması yapılmıştır.

Bunu, Avrupa Komisyonu Araştırma ve Yenilik Genel Müdürlüğü (DG RTD) Politika Sorumlusu Giulia Bizzo moderatörlüğünde gerçekleştirilen panel tartışması izlemiştir. Panelde Klaus Berend, Sofia Reis (WASTELESS), Julia Tanzer (FOLOU), Claudia Giordano (WASTEWISE), George Tsalis (ROSETTA) ve Maria Jesús Muñoz-Torres (ToNoWaste) katkı sunmuştur.

Panelde, uyumlaştırmanın uygulamada ne anlama geldiği, proje sonuçlarının politika eylemlerine nasıl dönüştürülebileceği ve karşılaşılan temel zorluklar ele alınmıştır. Avrupa Komisyonu perspektifi, bu zorlukların 2030 hedeflerine ulaşmak amacıyla nasıl aşılabileceğine ve proje düzeyindeki politika önerilerinin AB hedefleriyle nasıl uyumlu hâle getirilebileceğine ilişkin yol gösterici bilgiler sunmuştur.

Oturum 3 – Yeniliği Etkiye Dönüştürmek: Gıda Kaybı ve İsrafı Araçlarının Benimsenmesi ve Ölçeklendirilmesi

Bu oturum, gıda kaybı ve israfı ölçüm ve izleme araçlarının yaygınlaştırılması ve benimsenmesine yönelik uygulamaya dönük yolları ele alan etkileşimli paralel çalıştaylardan oluşmuştur.

Çalıştay 1 – Karar Destek Araç Setinin Geliştirilmesi: Yeni Özellikler ve Yetenekler

Junoš Lukan (JSI) moderatörlüğünde gerçekleştirilen çalıştay, kullanıcı deneyimi ve Karar Destek Araç Seti'nin gelecekteki geliştirme süreçlerine odaklanmıştır.

Katılımcılar araca serbest erişim sağlayarak geri bildirimlerde bulunmuş; özellikle sayfa içi yönlendirmelerin güçlendirilmesi ve dijital beceri düzeyi daha düşük kullanıcılar için arayüzün sadeleştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcılar, özellikle gıda kaybı ve israfı ölçümüne ilişkin mevzuatın daha az gelişmiş olduğu Avrupa Birliği dışındaki ülkelerde, aracın oldukça faydalı olacağı konusunda görüş birliğine varmıştır.

Önerilen iyileştirmeler arasında; yöntem maliyetlerine ilişkin bilgilerin eklenmesi, şirket büyüklüğünün karar kriteri olarak değerlendirilmesi ve veri tabanının gıda kaybı ve israfının değerlendirilmesine yönelik teknikler ile hane halkına odaklanan uygulamaları da kapsayacak şekilde genişletilmesi yer almıştır. Tartışmalarda ayrıca, paydaşlara aşırı yük getirmeden uygulama veri tabanının nasıl genişletilebileceği üzerinde durulmuş; diğer araştırma projeleriyle iş birliği, EIP-AGRI gibi platformlarla bağlantılar kurulması ve ilgili verilerin çıkarılması için doğal dil işleme yöntemlerinden yararlanılması önerilmiştir.

Çalıştay 2 – Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılmasına Yönelik Becerilerin Benimsenmesi

Ylva Haglund (Scottish Wholesale Association) moderatörlüğünde gerçekleştirilen bu çalıştay, üretim, toptan satış, perakende, konaklama sektörü ve haneler genelinde gıda kaybı ve israfını azaltmaya yönelik becerilerin yaygınlaştırılmasına odaklanmıştır.

Katılımcılar, ortak çalışma yöntemleri ve kullanıcı profilleri aracılığıyla öncelikli becerileri, benimsemenin önündeki engelleri ve kolaylaştırıcı unsurları belirlemiştir. Daha açık iletişim, davranış değişikliğine yönelik iş birlikçi girişimler ve erişilebilir eğitim olanakları temel kolaylaştırıcı faktörler olarak öne çıkmıştır. Ayrıca, gıda israfının azaltılmasının iş gücü eğitimlerinin temel bir bileşeni hâline getirilmesi ve aşırı satın alma, yemek hazırlama ve porsiyonlama alışkanlıklarına ilişkin tüketici davranış normlarının dönüştürülmesi gerektiği konusunda güçlü bir uzlaşma sağlanmıştır.

Çalıştay 3 – Gıda Kaybı ve İsrafı Araçlarının Bugünkü ve Gelecekteki Potansiyelinden Yararlanmak

Bartosz Zambrzycki (DG SANTE) moderatörlüğünde düzenlenen bu çalıştayda, Karar Destek Araç Seti'nin gıda zincirindeki farklı aktörler açısından sağlayabileceği faydalar ve gelecekteki gelişim potansiyeli değerlendirilmiştir.

Katılımcılar, tüm gıda sektörlerinin bu araçtan yararlanabileceği konusunda hemfikir olmakla birlikte, özellikle gıda kaybı ve israfını ölçmeye ve izlemeye yeni başlayan aktörler için aracın sunduğu değerlerin daha iyi ortaya konulması gerektiğini belirtmiştir. Finansal faydalar, aracın benimsenmesini teşvik eden temel unsurlardan biri olarak öne çıkmış; kullanıcıların, gıda kaybı ve israfını azaltarak elde edecekleri kazanımları net biçimde görmeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Grup, aracın gelecekteki geliştirme süreçlerine kullanıcıların aktif katkı sunması gerektiği ve bu sürecin öncelikle yerel ve ulusal otoriteler tarafından desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Avrupa Birliği düzeyindeki çerçevenin ise hâlihazırda güçlü bir şekilde oluşturulduğu ifade edilmiştir.

Oturum 4 – 2030'a ve Ötesine Doğru: Sürdürülebilir Bir Gıda Sistemi İçin Yol Haritası

Son oturum, çalıştay çıktılarının özetlenmesiyle başlamış ve ardından iki temel soruyu ele alan bir fishbowl tartışmasıyla devam etmiştir:

- Bireyler, tüketici veya profesyonel olarak, gıda kaybı ve israfının azaltılmasına ve daha sürdürülebilir bir gıda sistemine nasıl katkı sağlayabilir?
- Karar Destek Araç Seti'nin kullanılmasının faydaları nelerdir ve bu araç söz konusu dönüşümü nasıl destekleyebilir?

Tartışma son derece etkileşimli geçmiş; farklı disiplinlerden bakış açıları, paylaşılan deneyimler ve geleceğe yönelik fikirlerin ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır.

Etkinlik, WASTELESS Koordinatörü'nün kapanış konuşmasıyla sona ermiştir. Konuşmada, gıda kaybı ve israfiyla mücadelede acilen harekete geçilmesi gerektiği vurgulanmış; 2030 hedeflerine ulaşmanın ancak ortak eylem, iş birliği ve paylaşılan sorumluluk anlayışıyla mümkün olacağı ifade edilmiştir.

Son olarak, yüz yüze ve çevrim içi olarak etkinliğe katkı sunan tüm konuşmacılara, moderatörlere ve katılımcılara teşekkürlerimizi sunarız. Böylesine ilgili ve farklı paydaşlardan oluşan bir topluluğa ev sahipliği yapmaktan büyük memnuniyet duyduk.

Birlikte Daha Güçlü: FOLOU ve WASTELESS Projeleri Gıda Kaybı ve İsrafını Azaltmak İçin Güçlerini Birleştirdi

Son yıllarda, Horizon Europe kapsamında yürütülen kardeş projeler FOLOU ve WASTELESS, Avrupa genelinde gıda kaybı ve israfını azaltma yönündeki ortak hedef doğrultusunda güçlü ve verimli bir iş birliği geliştirmiştir. Aynı Horizon Europe çağrısı (HORIZON-CL6-2022-FARM2FORK-01) kapsamında finanse edilen her iki proje de, Hibe Sözleşmesi hazırlık sürecinde başlayan yakın iş birliklerini proje uygulama dönemleri boyunca sürdürmüştür. Düzenli koordinasyon toplantıları, birbirlerinin Dış Uzman Danışma Kurullarına katılım, ortak yaygınlaştırma faaliyetleri, karşılıklı tanıtım çalışmaları, ortak etkinliklere katılım ve bilgi paylaşım platformlarındaki iş birlikleri aracılığıyla FOLOU ve WASTELESS, uzmanlıklarını sürekli olarak paylaşmış ve araştırma ile yenilik faaliyetlerinin etkisini en üst düzeye çıkarmak amacıyla değerli sinerjiler oluşturmuştur.

Bu iş birliğinin en önemli başarılarından biri, Haziran 2024'te düzenlenen "Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılmasında Güncel Gelişmeler" başlıklı ücretsiz ortak webinar olmuştur. Webinar, gıda kaybı ve israfı alanındaki mevcut durumu ve en son gelişmeleri ele almak üzere çeşitli AB projelerinin temsilcilerini bir araya getirmiştir. Etkinlik, her biri davetli bir açılış konuşmacısının sunumuyla başlayan ve ardından AB projelerinin hedeflerini, başarılarını ve çalışmalarından elde ettikleri değerli deneyimleri paylaştıkları dört oturumdan oluşmuştur. Webinara 300'den fazla kişi kayıt yaptırmış ve iki gün boyunca gerçekleştirilen farklı oturumlara katılım sağlamıştır.

Bu başarılı iş birliği, 23 Nisan 2026 tarihinde Brüksel'de düzenlenen WASTELESS Final Konferansı "2030'a Doğru: Araçlar, Politika Diyalogu ve Gelecek Perspektifleri" sırasında bir kez daha öne çıkmıştır. Etkinlik; politika yapıcılarını, araştırmacıları, sektör temsilcilerini ve AB tarafından finanse edilen girişimleri bir araya getirerek projenin temel başarılarını değerlendirme ve Avrupa'da gıda kaybı ve israfının azaltılmasına yönelik gelecekteki yol haritalarını tartışma fırsatı sunmuştur.

FOLOU adına etkinliğe katılan proje ortakları Julia Tanzer ve Wouter Maes, Avrupa gıda sisteminin farklı paydaşlarıyla gerçekleştirilen tartışmalara ve bilgi alışverişlerine aktif katkı sağlamıştır. Bu katılım, iki kardeş proje arasındaki yakın ilişkinin daha da güçlenmesine katkıda bulunmuş ve gıda kaybı ve israfı sorununa birbirini tamamlayan perspektiflerden yaklaşan AB girişimleri arasındaki sürekli iş birliğinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Daha sürdürülebilir ve dayanıklı tarım-gıda sistemlerine geçiş süreci devam ederken, projeler ve sektörler arasında iş birliği, bilgi paylaşımı ve ortak eylemler; anlamlı değişimin sağlanması ve gelecekte karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelinmesi açısından kritik önem taşımaya devam edecektir.

FOLOU ile WASTELESS arasındaki bu güçlü iş birliği, projelerin resmî olarak sona ermesinin ardından da ortak çalışmaların sürdürülmesi için sağlam bir temel oluşturmakta; etkilerinin artırılmasına ve 2030 sürdürülebilirlik hedeflerine yönelik ilerlemenin desteklenmesine katkı sunmaktadır. Nihayetinde, bu ortak miras; gıda sistemlerinde uzun vadeli ve sistemik dönüşümlerin gerçekleştirilmesinde iş birliğinin taşıdığı gücü açıkça ortaya koymaktadır.

Ağ Oluşturma: Kardeş Proje FOLOU

Gıda Kayıplarının Ölçümüne İlişkin CWA'nın Haziran 2026'da Yayımlanması Bekleniyor

Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN/CENELEC), "Birincil Üretimde Gıda Kayıplarının Ölçülmesine Yönelik Metodoloji" başlıklı mevcut CWA (CEN Workshop Agreement) taslağını Haziran ayı sonuna kadar yayımlayacaktır.

Bu CEN Çalıştay Anlaşması, FOLOU projesi kapsamında geliştirilen gıda kayıplarının ölçüm metodolojisini, gönüllülük esasına dayalı olarak kullanılabilir standartlaştırılmış ve uygulamaya hazır bir belgeye dönüştürmektedir. Belge, Gıda Kaybı Tanımsal Çerçevesi ile Ölçüm Kılavuzu'nun temel unsurlarını bir araya getirerek, farklı faaliyet alanlarına ve kullanım amaçlarına uyarlanabilecek yapılandırılmış bir yaklaşıma sunmaktadır.

Bu CWA'nın temel amacı, Avrupa'da ve ötesinde gıda kaybının ölçülmesine yönelik faaliyetleri desteklemek ve üreticiler, gıda tedarik zinciri işletmeleri, kamu otoriteleri ve araştırma topluluğu da dâhil olmak üzere gıda sistemi içerisindeki tüm paydaşların daha etkin kararlar almasına katkıda bulunmaktır.

FOLOU projesinin temel çıktılarından biri olan bu CWA'nın hedefleri şunlardır:

- Birincil üretim aşamasında (tarım, hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği dâhil) gıda kayıplarının ölçülmesine yönelik uyumlaştırılmış bir metodoloji oluşturmak;
- Tarla, işletme veya üretim sahası düzeyinden daha geniş coğrafi ölçeklere veri toplama, sınıflandırma ve ekstrapolasyonu destekleyen uygulamaya dönük bir çerçeve sunmak;
- Gıda kayıplarının önlenmesine yönelik Avrupa Birliği politikalarını, pragmatik, esnek ve ölçeklenebilir bir yaklaşımla desteklemek.

Belge, birincil üretim aşamasında gıda kayıplarını ölçmek isteyen tüm paydaşlara yönelik hazırlanmış olup, maliyet etkinliği ile ölçümlerin güvenilirliği arasında dengeli bir yaklaşım sunmaktadır.

Standartlaştırılmış doküman, aşağıdaki beş gıda ürün grubuna odaklanmaktadır:

- Meyve ve sebzeler,
- Tahıllar ve baklagiller,
- Kök ve yumru bitkiler,
- Et ve süt ürünleri,
- Su ürünleri.

Belgenin temel içeriği dört ana başlık altında yapılandırılmıştır:

1. Gıda kaybına ilişkin tanımsal çerçeve,
2. Ölçüm planlaması,
3. Ölçüm süreci,
4. İşletme veya üretim sahası düzeyindeki verilerin daha geniş coğrafi ölçeklere ekstrapolasyonu.

Temel gereklilikler ve ek tavsiyeler, esnek ancak standartlaştırılmış bir yaklaşım oluşturacak şekilde belge boyunca bütünleştirilmiştir. Böylece sonuçların bir araya getirilmesi ve karşılaştırılması mümkün hâle gelirken, uygulamaya yönelik vaka çalışmaları ve tamamlayıcı bilgiler de eklerde sunulmuştur.

Süreç, 2025 yılının başlarında CWA taslak belgesinin hazırlanması ve ilgili uzmanlar ile temsilci paydaşların geniş katılımını teşvik etmeye yönelik tanıtım faaliyetleriyle başlamıştır. CEN Çalıştay'ının açılış toplantısı, 12 Aralık 2025 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirilmiş ve araştırma merkezleri, üretici örgütleri ile bölgesel, ulusal ve uluslararası kuruluşlardan 26 uzman ve temsilcinin katılımıyla düzenlenmiştir.

Katılımcılar tarafından sunulan görüşler ve ilk taslak belgeye ilişkin değişiklik önerileri, 11 Şubat 2026 tarihinde gerçekleştirilen ikinci toplantıda ele alınmıştır. Yapılan katkıların büyük çoğunluğu kabul edilmiş ve bunun sonucunda belge daha açık ve geliştirilmiş bir hâle getirilerek kamu istişaresi sürecine sunulmuştur.

Kamu istişaresi süreci, daha geniş bir paydaş kitlesine ulaşmayı ve sağlam, kapsayıcı ve tutarlı bir CWA'nın oluşturulmasına katkı sağlayacak geri bildirimlerin toplanmasını amaçlamıştır. Böylece, sektörler ve ülkeler arasında gıda kaybının daha uyumlu, karşılaştırılabilir ve kapsamlı biçimde ölçülmesi desteklenmiştir.

FOLOU projesi, mevcut CWA belgesinin şekillendirilmesine katkı sağlayan tüm katılımcılara değerli görüş ve katkılarından dolayı teşekkür etmektedir.

Bir Sonun Ardından Yeni Bir Başlangıç

Bu proje yolculuğunun sonuna yaklaşırken, yalnızca bir bölümü kapatmak için değil; birlikte başardığımız her şeyi ve daha da önemlisi, proje sonrasında da yaşamaya devam edecek etkileri değerlendirmek için bir an durup düşünmek istiyoruz. Sizleri, proje ekibinin iç dünyasına kısa bir yolculuk yapmaya; onların başarılarına, gurur duydukları çıktılara ve geleceğe dair vizyonlarına yakından tanıklık etmeye davet ediyoruz. Çünkü bu proje sona eriyor olsa da yarattığı etki aslında daha yeni başlıyor.

Çalışma Paketi Liderlerimizden, proje sürecindeki en önemli başarılarını ve ortaya koymaktan en çok gurur duydukları çıktıları değerlendirmelerini istedik. Onların görüşleri; iş birliği, özveri ve ortak hedeflerle şekillenen bu yolculuğun özünü yansıtmaktadır.

Bu yolculuk hepimizi şekillendirdi. Becerilerimizi güçlendirdi, yeni fikirlerin filizlenmesine ilham verdi ve hem mesleki hem de kişisel açıdan anlamlı gelişimlere zemin hazırladı. Ekip üyelerimizin paylaştığı değerlendirmeler, projenin onlar üzerindeki etkisini yalnızca profesyoneller olarak değil, aynı zamanda bireyler olarak da nasıl deneyimlediklerine dair samimi bir bakış sunmaktadır.

Bu projenin başarısına katkıda bulunan herkese en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Gösterdiğiniz özveri, iş birliği ve tutku, bu yolculuğu hem mümkün kılmış hem de anlamlı hâle getirmiştir.

Thank you!

...to new beginnings!

Projeyi Takip Etmek İçin:

Twitter: @Wasteless_EU

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/wasteless-project/?viewAsMember=true>

Website: www.wastelesseu.com

Telif Hakkı © 2023, WASTELESS Projesi, Her hakkı saklıdır.